www.koziej.pl
@SKoziej

Stanisław Koziej

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Cz. IV

Strategiczna koncepcja bezpieczeństwa Polski: aspekty sojusznicze i narodowe

PRZYPOMNIENIE

Synteza: poziomy zagrożeń bezpieczeństwa Polski w warunkach II zimnej wojny

- **I poziom: bieżąca presja/konfrontacja polityczno-strategiczna (w ramach II zimnej wojny Rosji z Zachodem) – trwa od 2007 r., a praktycznie od 2014 r.**
- **II poziom: agresja hybrydowa (podprogowa, w szarej strefie: skryta, zakamuflowana, pod fałszywą flagą interwencja zbrojna i niezbrojna: np. dezinformacja, cyberoperacje, „szare ludziki”…) – trwa od 2022 r.**
- **III poziom: ograniczona agresja zbrojna (pod parasolem szantażu taktyczną bronią atomową, najbardziej zagrożony region Przesmyku Suwalskiego) – realna w razie zwycięstwa Rosji w wojnie z Ukrainą**
- **IV poziom: wojna na pełną skalę (totalna) między Rosją a Zachodem – mało prawdopodobna**

Koncepcja operacyjna - myśl przewodnia

Zabiegając o maksymalne wsparcie sojusznicze w ramach NATO, UE oraz partnerstwa strategicznego z USA i innymi sojusznikami utrzymywać jednocześnie gotowość strategiczną do samodzielnego zapewniania bezpieczeństwa, zwłaszcza w sytuacjach trudnokonsensusowych, priorytetowo traktując działania przeciwzaskoczeniowe i obronę przeciwhybrydową w czasie pokoju i kryzysu, a w obliczu agresji wielodomenową obronę uprzedzającą z rażeniem obiektów przeciwnika w głębi jego terytorium.

Strategiczna macierz bezpieczeństwa

ZAGROŻENIA I WYZWANIA:
hybrydowe, konwencjonalne, nuklearne

	ODSTRASZANIE	OBRONA
SOJUSZNICZE	**nuklearne** **i** **konwencjonalne**	**przeciwhybrydowa(?)** **konwencjonalna** **nuklearna (?)**
NARODOWE	**udział w odstraszaniu nuklearnym (NS)** **oraz** **odstraszanie konwencjonalne**	**przeciwhybrydowa** **konwencjonalna**

Opcje strategiczne międzynarodowej polityki bezpieczeństwa

Aktywny udział w kształtowaniu NATO i UE zgodnie z polskimi interesami bezpieczeństwa:

- **OPCJA PODSTAWOWA: wzmacnianie NATO w jego podstawowej funkcji odstraszania i kolektywnej obrony, w tym przeciwhybrydowej, w warunkach II zimnej wojny (NS i doktryna obrony uprzedzającej?)**
- **OPCJA EWENTUALNOŚCIOWA: militaryzacja UE (przejęcie zdolności operacyjnych NATO?)**
- **OPCJA OSTATECZNA: nowy traktat bezpieczeństwa europejskiego (na bazie „koalicji chętnych”)**

Redukowanie ryzyk dla NATO: „europeizacja”

- **Potrzeba wzmacniania wiarygodności NATO w warunkach hybrydowej zimnej wojny, zwłaszcza w zakresie odstraszania**
- **Konieczność „europeizacji” NATO – materialna (nakłady, armie, przemysł) i operacyjna (zdolności do samodzielnego, bez szerokiego udziału USA, prowadzenia operacji)**
- **Reorganizacja (europeizacja) dowództw operacyjnych sojuszu?**
- **Transformacja w uzgodnieniu z USA (zagwarantowanie przez USA czasu potrzebnego na jej przeprowadzenie)**
- **Relacje NATO/UE – user/provider**

Militaryzacja UE: opcja alternatywna

- **W razie braku szans na uratowanie NATO, należy dążyć do wykorzystania w pełnowymiarowej roli obronnej UE przez jej militaryzację, organizując Europejską Unię Obronną (EUO/EDU)**
- **Budowanie EUO/EDU według modelu NATO: armie narodowe (nie armia europejska!), wspólne dowództwa (przejęcie europejskiego „spadku” po NATO)**
- **Wzmocniona współpraca obronna jako polityczno-prawna ścieżka do EUO/EDU?**

Ostateczna opcja europejska: nowy traktat obronny

- **Gdyby nie udało się ani uratować NATO, ani uzyskać zgody w UE co do budowy EUO/EDU, to Europa stanęłaby przed koniecznością zawarcia przez zainteresowane tym państwa nowego europejskiego traktatu bezpieczeństwa**
- **W jego rezultacie mogłaby powstać analogiczna do dotychczasowego NATO European Treaty Organization (ETO)**
- **Jej zalążkiem praktycznym mogłaby być np. „koalicja chętnych” na rzecz gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy**
- **Przejęcie europejskiego „spadku” po NATO**

Strategiczne partnerstwo z USA

- USA jako mocarstwo globalne i jego interesy
- Szanse: częściowa zbieżność polskich i amerykańskich interesów strategicznych
  - Siły USA mogą być uruchomione niezależnie od NATO
- Ryzyka: nadrzędność globalnych interesów USA nad regionalnymi i bilateralnymi
- Obecność wojskowa USA w Polsce
- Współpraca zbrojeniowa
  - Zakupy, współpraca przemysłowa
  - Uzależnienie - a potrzebna dywersyfikacja

Doktryna polityczno-obronna

- **Deklaracja polityczna NATO i Polski: bronimy każdego cala/centymetra terytorium!**
- **Zamiar strategiczny odparcia agresji (teoria zwycięstwa) Grynkiewicza:***
  - **Obrona: zablokować, obezwładnić, rozbić siły dokonujące agresji (bez dążenia do zadania strategicznej klęski nuklearnemu agresorowi)**
- **Potrzebne głównie:**
  - **nie dać się zaskoczyć,**
  - **być odpornym w obronie,**
  - **uderzać w siły agresora we wszystkich domenach wyprzedzająco i na całą głębokość**

***BTW: dotyczy tylko obrony konwencjonalnej NATO. Brak – z jednej strony - odstraszania nuklearnego na poziomie TBJ i – z drugiej strony - obrony p/hybrydowej. Ale to oczywiście inne tematy**

Przeciwzaskoczenie

- **Operacje przeciwzaskoczeniowe**
  - **Strategiczna, ciągła, systemowa, permanentna kampania p/zaskoczeniowa (operacje wywiadowcze, monitoring, OSINT, aktywne dezorganizowanie przeciwnika przez operacje kognitywne…)**
  - **Czujność p/zaskoczeniowa w operacjach p/hybrydowych, w pierwszej operacji wojennej (element strategicznej kampanii p/zaskoczeniowej) i w kolejnych operacjach wojennych**
- **Budowanie/rozwój zdolności p/zaskoczeniowych**
  - **Rozwój „kultury p/zaskoczeniowej” w systemach kierowania i dowodzenia (kadry, procedury/doktryny, środki, szkolenie…)**
  - **Współpraca sojusznicza: synergia**
  - **Struktury wywiadu i kontrwywiadu, inwestycje w rozpoznanie satelitarne, sztuczną inteligencję… Budżet**
  - **Przeciwzaskoczeniowa odporność społeczeństwa**

Obrona uprzedzająca

- **Działania uprzedzające – dozwolone w prawie międzynarodowym, a działania prewencyjne – zabronione (preemtive – preventive)**
- **Potrzebna doktryna sojusznicza, Polska promotorem!**
- **Sygnalizowanie jej jako element odstraszania**
- **Uprzedzanie strategiczne (na początku wojny) – ryzyko polityczne; a uprzedzanie operacyjne i taktyczne (w toku działań wojennych) jedno z wymagań skutecznej walki**
- **Warunki skutecznej obrony uprzedzającej:**
  - **skuteczność działań przeciwzaskoczeniowych**
  - **precyzyjne uderzenia dalekiego zasięgu**
  - **wywalczenie przewagi w powietrzu, w tym dronowej**
  - **wywalczenie przewagi w infosferze, cyberoperacje, wykorzystanie AI**

Rodzaje narodowych działań strategicznych

1. **POGOTOWIE** (czujność, ubezpieczenie) strategiczne – *bieżące, codzienne*

2. **REAGOWANIE** kryzysowe i **obrona przeciwhybrydowa (!!!)** – *nadzwyczajne*

3. **OBRONA** (działania wojenne) – *ostateczna*

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (1)

1. **Pogotowie (czujność, ubezpieczenie) strategiczne**
   a) **Współpraca sojusznicza i partnerstwa (odstraszanie sojusznicze!)**
   b) **Redukowanie ryzyk i podejmowanie wyzwań politycznych (doktryna D.Trumpa!): NATO („europeizacja”?) – UE (EUO?) – może… ETO??**
   c) **Aktywność wywiadu i kontrwywiadu (przeciwzaskoczenie!)**
   d) **Przygotowania obronne (doskonalenie i sygnalizacja własnych zdolności i gotowości do adekwatnego [uprzedzającego?] reagowania)**

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (2)

2. Reagowanie kryzysowe (polityczno-militarne i cywilne) i obrona przeciwhybrydowa

a) Międzynarodowe (dyplomacja, sankcje, udział w misjach i operacjach, wsparcie partnerów w kryzysie, manewry sojusznicze…)

b) Odporność strategiczna społeczeństwa i struktur państwa (informacyjna/kognitywna, żywotność w sytuacjach kryzysowych)

c) Odparcie agresji podprogowej – samodzielne lub sojusznicze (problem sytuacji trudnokonsensusowych, dylematy „bliskoprogowych" operacji zbrojnych)

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (3)

3. Obrona (działania wojenne)

a) Odparcie agresji ograniczonej – na własny kraj lub sojusznika (z ryzykiem opóźnionej reakcji całego sojuszu i/lub „pata” w następstwie szantażu TBJ)

b) Obrona przed agresją na pełną skalę – obrona sojusznicza od początku

DZIAŁANIA WOJENNE

(Następstwo agresji na Polskę lub sojusznika. Każda wojna byłaby wojną sojuszniczą)

Wojna obronna na własnym terytorium (odparcie agresji na Polskę):

- **agresja podprogowa**
- **lokalny (ograniczony) konflikt zbrojny**
- **wojna na dużą skalę**

Wojna poza terytorium RP (udział w odparciu agresji na sojusznika)

- **Działania zbrojne**
- **Działania pozazbrojne**

Dylematy narodowej kampanii obronnej

- **Państwo frontowe: problem zaskoczenia i znaczenie zdolności oraz operacji przeciwzaskoczeniowych (aktywność wywiadu, kontrwywiadu, monitoring satelitarny, wykorzystanie OSINT…)**
- **Zintegrowana ochrona i obrona pogranicza –ciągłość bezpieczeństwa wschodniej granicy, Tarcza Wschód**
- **Agresja terytorialna i … aterytorialna (jako kontynuacja agresji hybrydowej)**
- **Czas skutecznej wymuszonej obrony samodzielnej – zależny od skali zaskoczenia i metody obrony (stała, manewrowa, kordonowa, głęboka…)**

POLSKIE PRIORYTETY I DYLEMATY OBRONNE

- **Nie dać się zaskoczyć agresją – strategicznie [wojną], operacyjnie [metodą agresji], taktycznie [czasem, miejscem…]**
- **Reagować wyprzedzająco i dążyć do jak najszybszego wciągnięcia sojuszu w reagowanie obronne**
- **Być gotowym do samodzielnej obrony w sytuacji trudnokonsensusowej: wtedy jak najdłużej nie dać się rozbić militarnie, by zyskać czas na reakcję sojuszniczą (dylemat przestrzeni i czasu! – obrona głęboka czy frontalna?)**
- **Państwo podziemne - zbrojny ruch oporu: powszechny (WOT?) czy profesjonalny (Wspec?)**

Dziękuję☺

